

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/148/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122210242
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122210242.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov: VÚB, a.s., IČO: 31320155, so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava-Ružinov, právne zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., IČO: 36715352, so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX/XXX, C. XXX XX, o zaplatenie 674,26 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 598,36 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 598,26 eur od 21.4.2022, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 77,48 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca svoj nárok na zaplatenie sumy 674,26eur s príslušenstvom uplatnil titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 9089814081 zo dňa 28.8.2019 (ďalej len „Zmluva“). Žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 919,56 eur, ktorú sa zaviazal splácať v pravidelných 21 mesačných splátkach vo výške 50 eur, pri výške fixnej ročnej úrokovej sadzby 16,50 % a výške RPMN 16,50 %, a to až do celkovej čiastky vo výške 1050 eur. Ku dňu podania žaloby žalovaný uhradil 321,20 eur. Žalobca úver zosplatnil podľa § 53 ods. 9 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a zmluvnými podmienkami (čl. 10.2).

2. Žalovanému bola žaloba doručená do vlastných rúk dňa 20.1.2023, doposiaľ sa k nej nevyjadril.

3. Podľa § 297, veta druhá, písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

4. Keďže v tomto prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 674,26 eur, išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán neboli sporné, súd na prejednanie sporu v súlade s § 297 písm. b) CSP nenariadil pojednávanie a v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 1.2.2023 o 14.00 hod. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 2.12.2022.

5. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou, Štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere (Quatro), Informáciou o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemernej RPMN na príslušný

spotrebiteľský úver, Obchodnými podmienkami Quatro, Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s. pre depozitné produkty, Cenníkom VÚB, a.s. Občania, predžalobnou upomienkou z 26.2.2020, doručenkou, Oznamením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, prehľadom zostatkov a ostatnými do spisu predloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca a žalovaný Zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver vo výške 919,56 eur s fixnou ročnou úrokovou sadzbou 16,50%, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 21 mesačnými splátkami po 50 eur, pričom celkové náklady spotrebiteľa činili podľa Zmluvy 130,44 eur. RPMN bola uvedená vo výške 16,50%. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 20.9.2019, ďalšie splátky boli splatné vždy k 20. dňu v mesiaci.

7. Zo Zmluvy vyplýva, že žalovaného príjem z podnikania za minulý rok je 3156,20 eur. Hodnota zaplatenej dane 0 eur. Príjem z podnikania za aktuálny rok 0 eur k 12.4.2019. V Zmluve sú označené doklady, ktoré k nej boli pripojené, a to potvrdenie o podaní daňového priznania, výpisy z účtu za 3 mesiace (preukazujúce príjem/obrat za obdobie), potvrdenie o výške daňovej povinnosti, doklad o zaplatení dane z účtu alebo v hotovosti.

8. Na výzvu súdu žalobca, aby predložil všetky doklady a výstupy z registrov, ktorým sa overovala bonita žalovaného, uviedol, že občiansky preukaz žalovaného nebol žiadnym spôsobom odcudzený a klient spĺňal štandardné riskové podmienky. Klient podpisom danej zmluvy prehlásil, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaný taktiež prehlásil, že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku. Uvedené vyhlásenia sú súčasťou uzatvorenej zmluvy, teda žalovaný mal možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporoval. Zmluvné podmienky boli žalovaným riadne podpísané. Žalovaný zároveň z titulu zamestnanca preukázal výšku jeho mesačného príjmu a na druhej strane aj jeho mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalobca nemá dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovanému riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohol mať vedomosť. Žiadne doklady však súdu nepredložil.

9. Z predžalobnej upomienky vyplýva, že ku dňu 26.2.2020 žalobca evidoval nedoplatok na splátkach vo výške 150 eur, ktorý žiadal uhradiť s upozornením, že ak do 5.4.2020 nedôjde k úhrade, veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Zásielka sa žalobcovi vrátila s poznámkou adresát neznámy.

10. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru plynie, že dlh žalovaného zo Zmluvy sa stal splatný v celom rozsahu naraz a dlžná suma predstavuje 845,57 eur. Žalobca uviedol, že predmetnú zásielku doručoval obyčajnou poštou.

11. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy 7.12.2018 (ďalej len „ZoSÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver

podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu1d) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných

zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, 17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom 17td) a na príjem spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 15 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

12. V predmetnej právnej veci je nepochybné postavenie účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo plynie aj z názvu samotnej Zmluvy označenej ako Zmluva o spotrebiteľskom úvere. Žalobca vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver. Okrem údajov uvedených v Zmluve, žalobca nepreukázal postup v súlade s § 7 ZoSÚ tým, že ani na výzvu súdu nepredložil žiadne dôkazy hodnoverne preukazujúce skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver.

14. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako

situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov,

tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

15. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex officio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

16. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

17. Vo vzťahu splneniu si povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti veriteľa žalobca nepredložil žiaden doklad s výnimkou údajov plynúcich zo Zmluvy popísaných v bode 7 rozsudku.

18. Poskytovanie úverov a pôžičiek je vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo sa môže dlžníkovi po uzavretí zmluvy stať. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase uzavretia zmluvy zisťiteľný. Aj Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou. Hodnotenie bonity klienta je v podstate skúškou úverovej spôsobilosti dlžníka a na jej zistení si veriteľ musí dať záležať.

19. Žalobca napriek výzve súdu nepredložil žiaden doklad preukazujúci príjem žalovaného, aj keď zo Zmluvy plynie, že doklady o ňom boli veriteľovi predložené. Veriteľ teda nepreukázal, že príjem spotrebiteľa zisťoval (§ 7 ods. 20 písm. a), ods. 27 ZoSÚ), čo sa považuje za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (§ 11 ods. 2 veta posledná ZoSÚ). K uvedenému súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp 8/2022 cit.: „Ako bolo vyššie naznačené, porušením povinností uvedených v § 7 ods. 1 ZoSÚ má dôsledky uvedené v § 11 ods. 2 prvá veta ZoSÚ. To znamená, že v každom prípade je subjekt poskytujúci spotrebiteľský úver (v danom prípade právny predchodca žalobcu, t.j. banka - X.) povinný zabezpečiť si doklad o príjme klienta - spotrebiteľa, teda neskoršieho dlžníka, čo žalobca v danom prípade nepreukázal.

20. Žalobca rovnako nepreukázal, že pred uzavretím Zmluvy nazrel do úverového registra a overil takto schopnosť spotrebiteľa splácať úver.

21. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz. Ani v tomto smere si žalobca dôkazné bremeno nesplnil, keďže nepreukázal skúmanie výdavkov žalovaného.

22. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany, ktorá nespĺnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení podľa § 132 ods. 1 CSP, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

23. Podľa názoru súdu žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie odbornej starostlivosti skúmania schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Na základe uvedeného súd dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 veta tretia, štvrtá ZoSÚ). Žalobca si nepreukázal, že získal, následne vyhodnotil a overil informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaná výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

24. Žalobca tým, že v konaní ani na základe výzvy súdu nepredložil žiadne dôkazy, nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednak neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednak neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

25. Súd majúci na zreteli vyššie uvedené skutočnosti vychádzal súd zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a keďže považoval porušenie povinnosti žalobcu v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver, úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 veta prvá, druhá ZoSÚ). Zosplatnenie úveru je preto neplatným právnym úkonom.

26. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená pohľadávka do výšky 321,20 eur. Započítavajúc celé plnenie na istinu, žalovanému ostalo na istinu uhradiť 598,36 eur. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, bolo jeho povinnosťou sa vypořadať s amortizáciou istiny, a to prostredníctvom amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 5 ZoSÚ). V tomto smere si však žalobca dôkaznú povinnosť napriek výzve súdu na predloženie amortizačnej tabuľky nespĺnil.

27. V danom prípade súd žalobcu vyzval na predloženie amortizačnej tabuľky, na čo bolo súdu predložený prehľad zostatkov, z ktorej bola zrejma iba čiastočná amortizácia pohľadávky zo Zmluvy (čiastočná, resp. neúplná amortizačná tabuľka).

28. Bez predloženia amortizačnej tabuľky nemožno zistiť, aká časť tej ktorej splátky sa započítava na istinu a v tomto smere nemôže súd dospieť k záveru, kedy je žalovaný s plnením dlžnej splátky v rozsahu plnenia istiny v omeškaní.

29. Poukazujúc na zmluvné dojednanie v Zmluve, že doba trvania Zmluvy je 21 mesiacov a prvá splátka je splatná dňa 20.9.2019 s frekvenciou anuitných splátok mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, bola žalovaný v omeškaní s poslednou splátkou od 21.4.2022. Od uvedeného jediného preukázaného dňa omeškania, pri ktorom je zrejma aj výška istiny, priznal súd žalobcovi omeškania z celej dlžnej istiny.

30. Žalobcovi bolo preto dôvodné priznať aj úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vo výške 5 % ročne odo dňa 21.4.2022.

31. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

32. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobca mal v konaní čiastočný úspech vo výške 88,74%. Neúspešný bol v rozsahu 11,26%. Preto mu patrí nárok na náhradu trov konania vo výške 77,48% (88,74 – 11,26), o výške ktorých rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.